

De missie van Sterrin Smalbrugge

‘Ik wil dat mensen van reptielen gaan houden’

Sterrin Smalbrugge doet promotieonderzoek bij Wildlife Ecology and Conservation, schrijft boeken, geeft educatieve theatershows, presenteert het Videoland-programma Reptielengek! en deed mee aan Expeditie Robinson. Wat drijft haar?

Tekst Luuk Zegers

Het leven van Smalbrugge leest als een boek. Van introverte onderzoeker naar een media-persoonlijkheid. Met haar vriend woont ze in een herdershutje in Spanje waar het een veilige haven is voor alle beesten. En alles begon bij de liefde voor de kruipende schubbige dieren.

Waarom reptielen?

‘Reptielen zijn eindeloos fascinerend. Ze hebben zich op zó veel verschillende plekken ter wereld op de meest geniale manieren aangepast aan hun leefomgeving. Een mooi voorbeeld is de gehoornde spinstartaarder, die leeft in een gebergte in Iran waar bijna geen dier kan overleven. Aan zijn staart heeft-ie een aanhangsel dat eruit ziet en beweegt als een spin. Daar lokt hij vogels mee. Die denken een lekker hapje te hebben gevonden, maar zijn zelf het hapje. Hoe geniaal is dat?’

Of kijk naar de manier waarop de krokodil met haar kaken een zebra doormidden kan bijten en in diezelfde kaken

liefdevol haar jongen draagt. Of het evolueren van gif en dat de mens dat gif dan weer kan gebruiken als medicijn. Bovendien spelen reptielen cruciale rollen in het ecosystemen, denk aan bestuiving, zaadverspreiding en water schoonhouden. Dat doen ze gratis en voor niets. Daarom moeten we reptielen respecteren, waarderen en beschermen.’

Het is jouw ‘levensmissie de wereld een betere plek te maken voor ondergewaardeerde dieren, reptielen in het bijzonder’. Hoe doe je dat?

‘Dat doe ik met twee tools: wetenschap en educatie. Er zijn meer dan elfduizend soorten reptielen en deze diergroep is daarmee veel diverser dan vogels en zoogdieren. Toch is er veel minder onderzoek naar reptielen. En als basale kennis mist, hoe kun je dan überhaupt een adequaat beschermingsplan opstellen? Biodiversiteit is cruciaal om de wereld te redden, maar er is een complete diergroep die we maar even vergeten.

Met mijn onderzoek wil ik die *body of knowledge* vergroten.

Daarnaast gebruik ik educatie om de publieke opinie over deze dieren te verbeteren, bijvoorbeeld met theatershows, met het tv-programma Reptielengek!, met mijn werk voor *National Geographic Junior* en door kinderboeken te schrijven. Ik wil dat de nieuwe generatie inziet hoe bijzonder deze diergroep is, zodat de toekomstige natuurbeschermers, wetenschappers en diervverzorgers zich ook op reptielen gaan richten in plaats van altijd maar weer op vogels en zoogdieren.’

Waarom is het belangrijk dat de publieke opinie over reptielen verbetert?

‘Dat maakt het makkelijker fondsen te krijgen voor wetenschappelijk onderzoek naar reptielen en om ze te beschermen. Neem leeuwen: die hebben een zachte

'Met mijn theatershows wil ik de nieuwe generatie laten zien hoe bijzonder deze diergroep is, zodat de toekomstige natuurbeschermers, wetenschappers en diervverzorgers zich ook op reptielen gaan richten.' ♦ Foto Sterrinswildworld

vacht en mooie manen. Ze hangen op posters in kinderkamers. Toen iemand in 2015 de geliefde leeuw Cecil doodschoot in Zimbabwe, kreeg die persoon doodsb bedreigingen en moest hij onderduiken. Maar als ergens driehonderd krokodillen worden afgeslacht omdat een dorpling is aangevallen, blijft het stil. Overal waar ik kom, worden zwarte mamba's de kop afgehakt. Het is pure discriminatie: omdat reptielen schubben hebben in plaats van een aaibare vacht verdienen ze zogenaamd niet dezelfde aandacht. Mijn grote held Steve Irwin zei: "Humans want to save things that they

love". Dus als je reptielen wilt beschermen, moet je zorgen dat mensen van deze dieren gaan houden.'

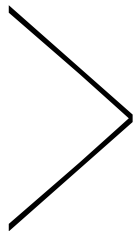
WUR heeft geen reptielenstudie. Waarom koos je ervoor om hier te gaan studeren?

'Ik wilde geen nummertje zijn op een grote universiteit en in Wageningen was ruimte voor eigen passies en ontwikkeling. De keuze voor Ecologie was logisch, want daarmee leer je echt kijken naar interacties in de natuur. Met Arie Terlouw - een van mijn favoriete docenten van WUR - heb ik uren gepraat over zoölogie.

Hij kan daar gruwelijk aanstekelijk over vertellen. Op een gegeven moment zei hij: "Jij hebt zo veel te vertellen over reptielen, laten we dat gaan delen!" Toen ben ik als student een aantal colleges gaan geven, eerst over de koningscobra en daarna over *reptile superheroes*. Daar kwam landelijke media-aandacht voor en toen is het balletje gaan rollen en ben ik educatieve theatershows gaan doen. Later, tijdens mijn master Bos- en Natuurbeheer, kwam ik Art Rooijackers (bekende televisiepresentator, red.) tegen. Hij heeft me verder op weg geholpen in de mediawereld: via

---

'We hebben een wilde slang in huis, die zie ik vaak als ik de was doe'

‘Als je reptielen wilt beschermen, moet je zorgen dat mensen van ze gaan houden’

hem kwam ik terecht bij *National Geographic Junior* en bij Videoland voor mijn show Reptielengek!’

Je hebt meegedaan aan Expeditie Robinson. Hoe was dat?

‘Je moet in primitieve omstandigheden overleven met mensen die heel anders zijn dan jij. Dus: muurtjes laten zakken en samenwerken. Daardoor leer je veel over de ander en over jezelf: een soort snelkookpan voor levenslessen. Ik dacht altijd dat ik niet goed met mensen kon opschieten omdat ik een verlegen en introvert persoon ben. Dat klinkt misschien gek omdat ik de aandacht juist op allerlei manieren opzoek. Maar om mijn missie uit te dragen, heb ik nou eenmaal publiek nodig. Ondanks mijn verlegenheid blijf ik goed met anderen op te kunnen schieten. Niet-menselijke dieren blijven mijn favoriet, maar ik heb de schoonheid van mensen herontdekt.’

Je doet promotieonderzoek naar de ecologische valhypothese. Wat is dat?

‘Dat gaat over de indirecte invloed van mensen op dieren. Mensen brengen constant veranderingen aan in de leefomgeving. Onnatuurlijke habitats kunnen er voor dieren aantrekkelijker uitzien dan de natuurlijke habitat. Als ze daar dan disproportioneel gebruik van gaan maken en dat leidt tot lagere overleving of voortplanting, spreek je van een ecologische val.

Ik kijk in dat verband naar de invloed van waterstructuren in Spanje op padden. Een van de ideeën die ik daarover

‘Tijdens mijn studie ben ik colleges gaan geven, eerst over de koningscobra en daarna over *reptile superheroes*. Daar kwam landelijke media-aandacht voor en toen is het balletje gaan rollen.’ ♦ Foto Sven Menschel

heb, is dat wateropslagputten de lokroep van padden versterken of verstoren. Daardoor denken padden: hé, daar is het feestje! Vervolgens vallen ze in de put en hebben ze een lagere overleving.’

Hoe ervaar jij deze coronatijd?

‘De pandemie heeft een enorme impact op elk facet van mijn leven. Theatershows zijn soms wel zeven keer uitgesteld, waardoor ik veel geld ben misgelopen. Het is ook heel verdrietig om berichtjes te krijgen van jonge fans die uitkeken naar mijn shows. Ik probeer dat op te vangen door kaartjes en videoboodschappen te sturen. Door reisrestricties konden ook video-opnames voor programma’s niet doorgaan.

Ik richt me zoveel mogelijk op alles dat nog wél kan, zoals mijn werk voor *National Geographic* en het schrijven van boeken. Eind mei komt mijn eerste volwassenenboek uit, ook over reptielen. Ik put ook hoop uit contact met volgers en fans. Maar m’n liefde voor de natuur blijft m’n grootste houvast. Mijn vriend en ik wonen in Spanje, in een herdershuisje boven op een berg in het Sierra Nevada National

Sterrin Smalbrugge (1993)

doet promotie-onderzoek bij de Wildlife Ecology and Conservation leerstoelgroep, maakte het Videoland-programma Reptielengek! (2019), is ambassadeur van *National Geographic Junior*, schreef meerdere kinderboeken en geeft educatieve theatershows. In mei 2022 verschijnt haar eerste boek voor volwassenen over reptielen.

Park - een van de mooiste natuurgebieden in heel Europa. We proberen het een veilig thuis te maken voor alle dieren. We hebben een konijnenburcht gemaakt, vleermuisboxen en vogelkasten opgehangen, een amfibieënplas aangelegd waar ook bedreigde amfibieën zich voortplanten. Sinds kort hebben we een wilde slang in huis, die zie ik vaak als ik de was aan het doen ben. Steenbokken lopen door onze tuin heen.

Inmiddels weten steeds meer mensen uit de buurt ons te vinden. Laatst werd ik gebeld door de electricien: hij had een slang gevonden. Normaal zou hij de kop eraf hakken, maar hij had gehoord over waar wij mee bezig zijn en dus hebben wij ‘m kunnen redden. Zo verandert een attitude die al zo oud is als de tijd en dat is prachtig om mee te maken.’ ■